

Otázky k SZZ NMS Vychovatelství a výchova ke zdraví

QZN3 Pedagogika a psychologie

1. **Předmět a historie sociální psychologie.**
2. **Jedinec a sociální chování** (struktura osobnosti, vztah k vlastnímu já, pojmy sebepojetí, seberegulace, reflexe, sociální motivace, postoje).
3. **Sociální psychologie muže a ženy**, problematika rodu.
4. **Jedinec v interakci s okolním prostředím** (sociální poznávání, sociální inteligence, sociální kompetence, sociální komunikace, osobní vztahy).
5. **Malé sociální skupiny**, konformita, makrosociální jevy a procesy.
6. **Teorie a historie psychologie práce.**
7. **Práce a její podmínky** (podmínky práce, pracovní výkonnost, pracovní výcvik, pracovní zátěž, automatizace práce).
8. **Osobnost a práce** (vyrovnávání se s prací, identifikace s prací a organizací, motivace a postoje k práci, schopnosti a způsobilost k práci, pracovní spokojenost, pracovní kariéra, problémový pracovník).
9. **Práce a organizace** (teorie organizace práce, práce a skupina, podniková kultura, participativní řízení, ztráta zaměstnání).
10. **Aplikace psychologie práce** (personální psychologie, inženýrská psychologie, psychologie organizace a řízení, psychologie dopravy, psychologie trhu, ekonomická psychologie).
11. **Obecná východiska pedagogiky sportu – základní pojmy, základy pedagogiky sportu**, současné pojetí pedagogiky, cíl výchovy a její složky, současné pojetí pedagogiky, cíl výchovy a její složky, vývoj člověka v pedagogickém pojetí (charakteristika vývoje člověka, členění lidského věku, vývojová období dětí a mládeže).
12. **Historická východiska pedagogiky sportu** – vznik a počátky tělesných cvičení, tělesná cvičení ve starověku (starověké olympijské hry), období středověku, období renesance a humanismu, sokolské hnutí v Čechách, vznik moderního sportu v Anglii, Pierre de Coubertin a pedagogika sportu.
13. **Charakteristika současného sportu** – sport a pedagogika (znaky současného sportu, komercializace sportu, globalizace a sportovní výchova), agresivní chování ve sportu, fair play.
14. **Charakteristika osobnosti sportovce** – projevy osobnosti sportovce, moce a motivace ve sportu, změny postojů a názorů mládeže k tělesné výchově a sportu, sociálně psychologické aspekty ve sportu (charakteristika sportovní skupiny, sociální role ve sportu).
15. **Motorické učení** – motorické dovednosti, činitelé motorického učení, druhy motorického učení, fáze motorického učení, paměťové systémy.
16. **Výzkumné směry v pedagogice, problémy kvantifikace v pedagogice, institucionální báze pedagogického výzkumu, historické kořeny pedagogického výzkumu v Čechách.**
17. **Výzkumné empirické kvantitativní metody** – pozorování, odborné posuzování (škálování, kategoriální posuzovací systémy), metoda dotazování (dotazník, dotazování internetem, anketa, rozhovor), sémantický diferenciál.
18. **Výzkumné empirické kvalitativní metody** (případová studie, etnografická metoda, analýza dokumentů) **a pedagogický experiment.**
19. **Šikana a agresivita** – kořeny agresivity, druhy šikany, stadia a motivy šikany, její důsledky, prevence šikany.

20. **Asociální a antisociální projevy chování** – delikvence, toxikománie, alkoholismus, gamblerství.
21. **Současná reforma školství v ČR** – národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy, školní vzdělávací program.
22. **Výchovné metody** – odměna a trest v edukační realitě, kladení požadavků, přesvědčování, cvičení, příklad, skupinová výchova.
23. **Rodina a škola** – vztahy s rodiči a veřejností.
24. **Ontogenetické a fyziologicko - psychologické zvláštnosti vzhledem k výchově ke zdraví jedince** – program „Zdraví 21“, složky edukačního procesu v oblasti podpory zdraví.
25. **Kurikulární východiska pro profesi vychovatele** - diagnostika vědomostí a dovedností, efektivita a efekty edukace výchovy ke zdraví.
26. **Procesuální prostředky edukace** - organizační formy didaktického procesu výchovy ke zdraví, metody, postupy, zásady.
27. **Didaktické prostředky edukačního procesu**- problémové vyučování, dramatická výchova, pomůcky.
28. **Aktivizující metody výuky ve výchově ke zdraví** – motivace, didaktické a psychologické hry.
29. **Volný čas a životní styl** – pojmosloví, stručný vývoj výchovy ve volném čase, výchova mimo vyučování.
30. **Výchova mimo vyučování** – funkce, požadavky, zážitková pedagogika a její význam ve výchově, nové přístupy v pedagogice volné času.
31. **Instituce pro výchovu mimo vyučování** - školní družina, školní klub, domov mládeže, dům dětí a mládeže.
32. **Občanská sdružení pro děti, mládež a dospělé.**
33. **Zájmová činnost jako součást výchovy ve volném čase** – zájem, hra, animace, zájmové činnosti a jejich metodika, vrstevnické skupiny.
34. **Individuální péče a odpovědnost za zdraví**, společenská odpovědnost za zdraví.
35. **Environmentální odpovědnost za zdraví** – environmentální zdraví, současná reforma zdravotnictví a odpovědnost za zdraví.
36. **Udržitelnost zdraví**, význam zdravého životního stylu pro podporu a rozvoj zdraví.
37. **Pozitivní aspekty životního stylu**, nedostatky a negativa životního stylu a jejich vliv na zdraví.
38. **Význam aktivního životního stylu pro udržení zdraví**, význam imunity pro podporu zdraví – imunitní trénink.
39. **Podstata výchovy a její úloha pro rozvoj jedince a společnosti.** Výchova a vymezení jejího pojetí v intencích tradičního a reformního přístupu, filozofická východiska výchovy, výchovná dilemata. Výchova a její vztah k prostředí, vnitřní a vnější determinanty výchovy. Výchovné cíle a jejich společenská podmíněnost.
40. **Filozofie výchovy v dějinných proměnách.** Pohledy na výchovu v antické společnosti, křesťanský ideál člověka a jeho odraz ve filozofickém myšlení středověku. Novověk – nástup humanismu a vědeckého empirismu. Osvícenství a ideál výchovy a vzdělanosti jako lidské ctnosti.
41. **Řešení základních otázek výchovy a vzdělávání v systému a díle J. A. Komenského.** Kontext doby a života J. A. Komenského. Komenský teolog, filozof a pedagog. Objasněte pedagogické myšlení Komenského ve vztahu k jeho všenápravným snahám o reformu společnosti. Aspekty jeho pedagogiky ve vazbě na výchovný demokratismus a humanismus a hlavní díla.
42. **Otázka svobody a přirozenosti ve výchově v historickém kontextu.** Řešení základních otázek výchovy a vzdělávání v pojetí J. F. Herbarta a J. J. Rousseaua. Člověk jako poddaný či člověk jako svobodná bytost. Vyhodnoťte a porovnejte společensko historická, filozofická a pedagogická východiska.

43. Výchova demokratického občana v historicko pedagogickém pohledu. Jako východisko použijte Komenského myšlenku demokratismu a filozofii vzdělávání J. Deweye. Otázka pragmatismu a humanismu. Snaha o nalezení alternativního náhledu na výchovu (reformní pedagogika a její osobnosti). Humanistické tendence současné školy. Porovnejte historická pojetí se současnou pedagogickou diskusí o výchově demokratického občana.

Literatura:

- Bašková, M. a kol. (2009). *Výchova ke zdraví*. Martin: Osvěta.
- Čeledová, J. (2010). *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada.
- Hofbauer, B. (2004). *Děti mládež, volný čas*. Praha: Portál.
- Chrásková, M. (2006). *Úvod do výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Jansa, P., a kol. (2012). *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum.
- Kasper, T., & Kasperová, D. (2012). *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada.
- Kukačka, V. (2009). *Zdravý životní styl*. České Budějovice: JU.
- Kukačka, V. (2010). *Udržitelnost zdraví*. České Budějovice: JU.
- Machová, J., & Kubátová, D. (2009). *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada.
- Martínek, Z. (2009). *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada Publishing.
- Němec, J. et al. (2002). *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido.
- Pelcová, N. (2009). *Filozofická a pedagogická antropologie*. Praha: Karolinum.
- Průcha, J. (2002). *Moderní pedagogika*. Praha: Portál.
- Řezáč, J. (1998). *Sociální psychologie*. Brno: Paido.
- Skalková, J. (2007). *Obecná didaktika*. Praha: Portál.
- Somr, M. (2009). *Kapitoly z dějin filozoficko pedagogického myšlení*. České Budějovice: Tiskárna Johanus.
- Störig, H. J. (1993). *Malé dějiny filozofie*. Praha: Zvon.
- Štikar, J. a kol. (2003). *Psychologie ve světě práce*. Praha: Karolinum.
- Výrost, J., & Slaměník, I. (2008). *Sociální psychologie*. Praha: Grada.